

N:o 11.

Ank. till Riksd. Kansli den 25 Febr. 1878, kl. 5 e. m.

Andra Kammarens Fjerde Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 2, i fråga om underdånig skrifvelse angående förändradt tilltalssätt i skrivelser till Kongl. Maj:t m. m.

Herr *A. P. Lind* har uti en inom Andra Kammaren väckt, till Utskottet öfverlemnad motion (N:o 144) föreslagit: att Riksdagen skulle besluta en skrifvelse till Konungen med anhållan, att han till rikets alla embetsverk och öfriga befolkning ville låta utgå ett offentligt cirkulär och deri uppmana och befalla dels att vid skrivelser, af hvad slag som helst, hvilka skola till Kongl. Maj:t ingå, tilltalet endast må uttryckas med orden "Till Konungen", samt de hitintills brukliga slutorden utbytas mot orden "i underdånighet";

samt att öfverskriften å handlingar, som skola underställas Högsta Domstolen, endast måtte lyda "till Högsta Domstolen" och underskriften endast bestå af den eller de rättssökandes namn, åtföljda, om så önskades, af ordet "ödmjukligen".

Motionären, som antager att ingen af landets medborgare vågar vända sig till Konungen, såsom rikets statschef och styresman, med någon ansökning eller hvad det vara må, utan att börja med orden "Stormäktigste Allernådigste Konung" och sluta sin framställning med "framhårdar Eders Kongl. Maj:ts allerunderdånigste och tropligtigste undersäte etc.", anser detta vara ett skrymteri eller afguderi i finare form, till hvilket till och med sjelfva Riksdagen på visst sätt gör sig skyldig; ty, säger motionären, sedan vårt kära fädernesland upphört att vara en stormakt, hvarigenom helt naturligt den svenska konungens makt lidit en högst betydlig inskränk-

ning, vill det synas rent af vara ett hån, i hög grad ovärdigt trogna undersåtar, att vid konungens titel foga ordet "stormäktigste". Äfven ordet "allernådigste" finner motionären vara mindre väl på sin plats, enär Konungen ej gör något af nåd, utom då han mildrar brottslingars straff, men i öfrigt vid uppfyllandet af sina konungliga pligter helt enkelt följer grundlagens bud. De i skrivelser och ansökningar till Konungen brukliga slutorden synas motionären lika, om ej mera, olämpliga, enär den skrivande, som försäkrar om sin undersåtliga trohet, svårligen kan veta att just han är den allra underdånigste och troppligtigste bland samtliga Kongl. Maj:ts undersåtar.

Att begagna det nu omförmälda skrifsättet, då man i utöfvandet af sin lagliga rätt drager ett mål under Högsta Domstolens pröfning, finner motionären äfven i hög grad origtigt, emedan, efter hvad nära nog allmänt är bekant, Konungen, så vidt han icke sjelf det åstundar, ej ens får se handlingarne eller af grundlagen är förpligtad att deltaga i ett måls afgörande.

Utskottet anser väl lika med motionären det ifrågavarande skrifsättet vara föråldradt och under nuvarande tidsförhållanden mindre lämpligt, helst konungamaktens anseende och värdighet, enligt Utskottets uppfattning, icke skulle i någon mån förringas om man inom vårt land, likasom i Norge och i Danmark, i skrivelser eller ansökningar till konungen begagnade det af motionären föreslagna skrifsättet; och Utskottet skulle icke heller dragit i betänkande att tillstyrka bifall till motionärens förslag härutinnan, om detta gått ut på att i skrivelser, som aflåtas från den ena statsmakten — Riksdagen — till den andra — Konungen — det nu brukliga och i mindre god harmoni med det konstitutionella statskicket stående skrifsättet skolat förändras till ungefärlig öfverensstämmelse med hvad motionären föreslagit; men då nu förslaget afser icke att Riksdagen skulle sjelf frångå ett föråldradt bruk, utan att Riksdagen skulle anhålla det Kongl. Maj:t ville uppmana och befalla embetsverk och rikets befolkning att i skrivelser och ansökningar till Konungen frånträda det nu brukliga skrifsättet, synes det Utskottet som om en sådan åtgärd vore mindre lämplig och i viss mån påminnande om det gamla ordspråket: "att vilja det yxan skall gå, men icke sjelf våga att hålla om skaftet".

Utskottet veterligen är icke något allmänt påbud, om icke möjligen för militären, utfärdadt derom att de nu brukliga tilltals- och slutorden skola begagnas i skrivelser eller ansökningar till Konungen från offentliga myndigheter och långt mindre från enskilda personer, utan kan väl antagas att detta bruk mera grundar sig på häfd eller på tradition från en tid då konungamaktens ställning var en annan, än den nu är. Utskottet, som är förvissadt, att en till tronen stäld skrivelse eller ansökning från en enskild medborgare hvarken skulle afvisas eller lemnas utan afseende om deruti begagnades det enklare tilltalsättet "till Konungen" eller om handlingen afslutades endast med orden "i underdånighet" jemte den skrivandes namnunderskrift, har sig dessutom bekant att redan nu mer än en enskild person begagnar

sig af detta skriftsätt och att åtskilliga embetsmyndigheter, vid afgifvande af infortrade utlåtanden eller andra till Kongl. Maj:t ställda handlingar, skriva i stället för orden "Stormäktigste Allernådigste Konung" "Underdånigt memorial" eller "Underdånigt utlåtande" samt undertecknar detta med embetsmyndighetens vanliga underskrift, utan att ett sådant förfaringssätt, så vidt Utskottet känner, ansetts leda till förringande af konungamaktens höga anseende eller dertill att Konungen med mindre välbehag upptagit dessa framställningar, än om det eljest brukliga skriftsättet begagnats.

Att i handlingar, som ingifvas till Högsta Domstolen nyttja det af motionären föreslagna skriftsätt skulle deremot vara både origtigt och olämpligt, då Högsta Domstolen grundlagsenligt utöfvar Konungens domsrätt och alla från nämnda domstol utgående beslut utfärdas i Konungens namn eller under hans sekret, i följd hvaraf samma skriftsätt också bör begagnas till Högsta Domstolen, som till Konungen.

Den af motionären föreslagna skrifvelsen är således icke af något trängande behof påkallad och Utskottet håller före att om Riksdagen, på framställt förslag, beslutade att förändra det nu i skrivelser från Riksdagen till Kongl. Maj:t brukliga skriftsätt till ungefärlig öfverensstämmelse med hvad motionären föreslagit, sådant skulle, utan behof af cirkulär eller påbud, mana till efterföljd och sannolikt omsider leda till det mål motionären eftersträfvat.

Utskottet hemställer alltså:

att Herr A. P. Linds förevarande motion icke måtte till någon åtgärd föranleda.

Stockholm den 25 Februari 1878.

På Utskottets vägnar:

Eug. Clairfelt.

Reservationer:

af Herrar *Lind* och *Per Nilsson* i Wittjerf.
